

Protokół Nr 14/24
z posiedzenia Komisji Polityki Społecznej
odbytej w dniu 22.12.2025 r.

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji, radni, Sekretarz Gminy, Dyrektor Centrum Usług Społecznych zgodnie z listą obecności

Porządek posiedzenia;

- 1. Zaopiniowanie projektów uchwał.**
- 2. Sprawy różne.**

Do punktu 1-go-

Projekt uchwały w sprawie przystąpienia Gminy Aleksandrów Kujawski do realizacji Programu „Opieka Wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego” – edycja 2026.

Dyrektor CUS omówiła projekt uchwały. Każda osoba potrzebująca otrzyma wsparcie.

Jednogłośnie Komisja pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały.

Projekt uchwały w sprawie przystąpienia Gminy Aleksandrów Kujawski do realizacji Programu „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego” – edycja 2026.

Dyrektor CUS omówiła projekt uchwały. Z programu skorzysta 55 osób. Wszystko zależy od sytuacji rodzinnej osób zgłoszonych do pomocy asystenta.

Jednogłośnie Komisja pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały.

Projekt uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2027.

Dyrektor CUS omówiła projekt uchwały. Program został przygotowany na lata 2026-2027. Preliminarz wydatków jest opracowany na rok. Program to głównie profilaktyka. Z programu finansowany jest terapeuta, psychologowie i działalność świetlic w szkołach. Budżet to 170.000 zł.

Jednogłośnie Komisja pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały.

Projekt uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Miasta Torunia na częściowe pokrycie kosztów działania Izby Wyrzeźwień w 2026 r.

Dyrektor CUS omówiła projekt uchwały. W roku 2024 z Izby skorzystało 20 osób, w roku bieżącym 40 osób. Koszt to 523zł od osoby.

Jednogłośnie Komisja pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały.

Projekt uchwały w sprawie ustanowienia w Gminie Aleksandrów Kujawski roku 2026-Rokiem Jubileuszu 50-lecia utworzenia Gminy Aleksandrów Kujawski.

Radny Zbigniew Krychowiak stwierdził, że powinna być jedna duża impreza, która podkreśliłaby rangę jubileuszu.

Zaznaczył, że w Przybranowie w przyszłym roku będzie 60 rocznica oddania szkoły do użytkowania.

Radny Grzegorz Jankowski podkreślił, że duża impreza dociera do większej liczby mieszkańców, aniżeli imprezy organizowane w poszczególnych sołectwach.

Radny Marcin Kulpa poinformował, że padła deklaracja, że do funduszu soleckiego zostaną dołożone środki z budżetu gminy do zorganizowania jednej dużej imprezy w Służewie. Służewo ma potencjał.

Jednogłośnie Komisja pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały.

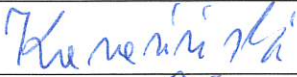
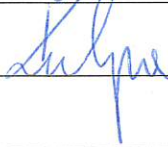
Protokołowała

Beata Kostrzewska

Przewodniczący Komisji

Grzegorz Karasiński

Lista obecności
na posiedzeniu w dniu 22 grudnia 2025 r.
Komisji Polityki Społecznej

Lp.	Imię i nazwisko	funkcja	podpis
1.	Grzegorz Karasiński	Przewodniczący	
2.	Grzegorz Jankowski	Zastępca przewodniczącego	
3.	Zbigniew Krychowiak	Członek	
4.	Marcin Kulpa	Członek	
5.	Andrzej Olszewski	Wójt	
6.	Malwina Andrusiak	Zastępca Wójta	
7.	Arkadiusz Świątkowski	Sekretarz	
8.	Marek Buczko	Skarbnik	

Projekt

z dnia 13 listopada 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI**

z dnia 13 listopada 2025 r.

**w sprawie przystąpienia Gminy Aleksandrów Kujawski do realizacji Programu " Opieka Wytchnieniowa"
dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025r. poz.1153) w związku z art. 6 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 23 października 2018r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1848 ze zm.)¹⁾ Rada Gminy Aleksandrów Kujawski uchwala, co następuje:

§ 1. Gmina Aleksandrów Kujawski przystępuje do realizacji Programu "Opieka Wytchnieniowa" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2026.

§ 2. Działania związane z realizacją Programu określonego w § 1 będą realizowane przez Centrum Usług Społecznych w Gminie Aleksandrów Kujawski.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Aleksandrów Kujawski.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WÓJT
mgr Andrzej Olszewski

08.12.2025
RADCA PRAWNY
[Podpis]

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz.1615.

Magdalena Ingoska

UZASADNIENIE

W związku z ogłoszeniem w dniu 10 października 2025 roku Programu „**Opieka Wytechnieniowa**” dla **Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2026** przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, Gmina Aleksandrów Kujawski aplikowała o środki finansowe w wysokości **261.528,00 zł** z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych na realizację tego programu; Celem programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi do 16 roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności oraz nad osobami z niepełnosprawnościami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi. Wsparcie opiekunów polegać będzie na doraźnej, czasowej pomocy, odciążeniu od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą niepełnosprawną przez zapewnienie czasowego zastępstwa w tym zakresie. Wielu opiekunów rezygnuje z udziału w życiu społecznym, zawodowym, zaniedbuje własne zdrowie. Wsparcie w formie opieki wytechnieniowej umożliwi im realizację ważnych, od dawna odkładanych spraw życiowych a także zapewni czas na odpoczynek i regenerację.

W związku z powyższym zasadne jest podjęcie uchwały o przyjęciu Programu do realizacji.

Projekt

z dnia 13 listopada 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI**

z dnia 13 listopada 2025 r.

w sprawie przystąpienia Gminy Aleksandrów Kujawski do realizacji Programu " Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością" - edycja 2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 poz. 1153) w związku z art. 6 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 23 października 2018r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1848 ze zm.)¹⁾ Rada Gminy Aleksandrów Kujawski uchwala, co następuje:

§ 1. Gmina Aleksandrów Kujawski przystępuje do realizacji Programu "Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością" - edycja 2026.

§ 2. Działania związane z realizacją Programu określonego w § 1 będą realizowane przez Centrum Usług Społecznych w Gminie Aleksandrów Kujawski.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Aleksandrów Kujawski.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WÓJT
[Podpis]
mgr Andrzej Olaszewski

08.12.2025
RADA PRAWNY
[Podpis]

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1615.

magdalena Longbka

UZASADNIENIE

W związku z ogłoszeniem w dniu 14 sierpnia 2025 roku Programu „**Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością - edycja 2026**” przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, Gmina Aleksandrów Kujawski aplikowała o środki finansowe w wysokości **2.296.866,00zł** z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych na realizację tego programu; Program adresowany jest do:

- 1) dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz
- 2) osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie:
 - a) o znacznym stopniu niepełnosprawności albo
 - b) o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo równoważnymi z nimi

Usługi asystencji osobistej polegają w szczególności na pomocy w m.in:

- 1) wykonywaniu przez uczestnika czynności dnia codziennego;
- 2) wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem w wybrane przez uczestnika miejsca;
- 3) załatwianiu przez uczestnika spraw urzędowych;
- 4) korzystaniu przez uczestnika z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galeria sztuki, wystawa);

Do udziału w Programie zaplanowano 65 osób z niepełnosprawnościami w tym 45 posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną (w tym równoważne), 15 osób posiadających orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną (w tym równoważne) oraz 5 - ro dzieci, posiadających orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami w pkt. 7 i 8 w orzeczeniu o konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Wprowadzenie usługi asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością ma na celu zwiększenie szans osób z niepełnosprawnością na prowadzenie bardziej niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia.

W związku z powyższym zasadne jest podjęcie uchwały o przyjęciu Programu do realizacji.

Projekt

z dnia 09 grudnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI**

z dnia 2025 r.

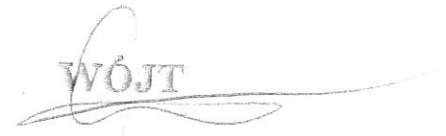
**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2027**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), w związku z art. 4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.¹) Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2027 stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały wraz z Preliminarzem wydatków finansowych na realizację Programu na lata 2026-2027, stanowiącym załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Aleksandrów Kujawski.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty.

mgr Andrzej Olszewski

12.12.2025
RADCA PRAWNY

¹ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 2600.

UZASADNIENIE

Do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych - zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz przeciwdziałaniem narkomanii - zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.). Realizacja zadań wynikających z wyżej wymienionych ustaw określona jest w postaci gminnego programu.

Zgodnie z brzmieniem art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) „realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, prowadzona jest w postaci uchwalonego przez Radę Gminy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym”. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 4¹ ust. 2a, program sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

W Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2027 ujęte zostały zadania nałożone na samorząd gminny przez wyżej wymienione ustawy. Realizatorem zadań będzie Centrum Usług Społecznych w Aleksandrowie Kujawskim. Program jest wyrazem dążenia samorządu lokalnego do stwarzania warunków sprzyjających zachowaniu zdrowia fizycznego i psychicznego mieszkańców Gminy Aleksandrów Kujawski, właściwemu wychowaniu młodego pokolenia oraz zachowaniu ładu i porządku publicznego. Działania profilaktyczne zawarte w gminnym programie będą służyć przeciwdziałaniu problemom uzależnień oraz innym problemom jej towarzyszącym na terenie Gminy Aleksandrów Kujawski.

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr

Rady Gminy Aleksandrów Kujawski

z dnia 2025 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII W GMINIE ALEKSANDRÓW
KUJAWSKI NA LATA 2026-2027**

SPIS TREŚCI

Rozdział I Podstawa prawna	4
Rozdział II Charakterystyka uzależnień	7
2.1. Alkohol	7
2.2. Papierosy i e-papierosy	8
2.3. Narkotyki i dopalacze	8
2.4. Uzależnienia behawioralne	9
Rozdział III Diagnoza występowania uzależnień w świetle zastanych źródeł w Gminie Aleksandrów Kujawski	10
Rozdział IV Badania lokalnych zagrożeń społecznych	11
Rozdział V Analiza SWOT	15
Rozdział VI Realizacja Programu	18
Rozdział VII Adresaci Programu	19
Rozdział VIII Cele oraz realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2026-2027	19
Rozdział IX Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2026-2027	29
Rozdział X Zasady wynagradzania członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Aleksandrów Kujawski	29
Rozdział XI Monitorowanie oraz ewaluacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2026-2027	30

WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2026-2027, zwany dalej Programem, stanowi kontynuację działań z obszaru profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, realizowanych corocznie i skierowanych do różnych grup odbiorców w Gminie Aleksandrów Kujawski.

Program opiera się na założeniu, że skuteczna profilaktyka to nie tylko jednorazowe działania, ale systematyczne i zintegrowane wsparcie dla mieszkańców – szczególnie dzieci, młodzieży i rodzin – poprzez edukację, poradnictwo, interwencję oraz wzmacnianie postaw prozdrowotnych. W obliczu narastających zagrożeń takich jak uzależnienia chemiczne (alkohol, narkotyki) oraz behawioralne (np. nadmierne korzystanie z Internetu, hazard), konieczne jest prowadzenie nowoczesnych, dobrze zaplanowanych działań profilaktycznych, które odpowiadają na aktualne potrzeby lokalnej społeczności.

W Programie uwzględniono zadania wynikające z Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 – cel operacyjny 2 pn. „Profilaktyka uzależnień”. Elementem Programu są również działania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym, polegające na upowszechnianiu wiedzy oraz wzmacnianiu kompetencji dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie rozpoznawania i radzenia sobie z problemami.

Założenia Programu są zgodne z wytycznymi zawartymi w „Rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2025 roku”, wydanymi przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Program będzie realizowany od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2027 r., a większość planowanych zadań ma charakter coroczny i długofalowy.

Rozdział I

Podstawa prawna

Zgodnie z art. 1 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), ze szczególnym uwzględnieniem zmian wynikających z ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2469), organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

W myśl art. 2 ust. 1 ww. Ustawy, zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy domowej;
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Na podstawie art. 4¹ ust. 1., do zadań własnych Gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Bezpośrednią podstawę prawną dla sporządzenia i realizacji niniejszego Programu stanowi art. 4¹ ust. 2 w następującym brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2022 r.¹:

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę Gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów

¹ Na podstawie przepisów Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1718).

społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji programu wójt może powołać pełnomocnika.

Ponadto zgodnie z art. 10 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.) również przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych Gminy. Jak stanowi art. 10 ust. 2a, w gminnym programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących. W ramach programu w szkołach i placówkach systemu oświaty są realizowane w szczególności działania o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach prowadzone w zakresie działalności, o której mowa w ust. 2a. Ustawy.

Oprócz obu ww. ustaw, niniejszy Program został sporządzony i będzie realizowany z uwzględnieniem stosownych przepisów:

Ustawy:

1. z dnia 11 marca 2024 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673);
2. z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1670);
3. z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 799 ze zm.);
4. z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153);
5. z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2025 r., poz. 1338).

Programy krajowe:

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025; Dz. U. z 2021 r., poz. 642);

2. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 roku w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023r. poz. 1232).

Dokumenty strategiczne Gminy

1. Strategia Rozwoju Gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2022-2027+ - przyjęta uchwałą Nr XLV/358/22 Rady Gminy Aleksandrów Kujawski z dnia 31 marca 2022 r. W Strategii tej, Cel strategiczny w obszarze społecznym określono: „Aktywne i wykształcone społeczeństwo”. Jednocześnie, do tak sformułowanego Celu Strategicznego przypisano cztery Cele operacyjne:
 - Edukacja i sport na najwyższym poziomie;
 - Wysokiej jakości infrastruktura zabaw i rekreacji;
 - Nowoczesna i kreatywna kultura;
 - Tworzenie równych szans rozwoju społecznego.
2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2021-2030 – przyjęta uchwałą Nr XXXIX/314/21 Rady Gminy Aleksandrów Kujawski z dnia 30 listopada 2021 r. Wśród Celów Strategicznych wskazano m.in.:
 - Sprawny i zintegrowany system wspierania rodziny;
 - Promocja zdrowego stylu życia poprzez profilaktykę rozwiązywania problemów uzależnień (Cel strategiczny nr 3);
 - Kompleksowa pomoc osobom doznającym przemocy.

Szczególne znaczenie ma oczywiście cel nr 3, dotyczący kwestii uzależnień. W ramach tego celu określono dodatkowe 3 Cele operacyjne:

- Zapewnienie pomocy społecznej dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz rozwój systemu wsparcia;
- Prowadzenie działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w celu opóźnienia inicjacji alkoholowej, nikotynowej i narkotykowej;
- Podnoszenie świadomości społecznej oraz kształtowanie konstruktywnych postaw obywatelskich wobec problemu uzależnień.

Rozdział II

Charakterystyka uzależnień

2.1. Alkohol

Alkohol jest jedną z najstarszych i najbardziej rozpowszechnionych substancji psychoaktywnych na świecie. Jego spożycie często towarzyszy spotkaniom towarzyskim, uroczystościom i świętom, co sprawia, że bywa postrzegany jako naturalny element życia społecznego. Działanie alkoholu opiera się na oddziaływaniu na ośrodkowy układ nerwowy – początkowo powoduje odprężenie, obniżenie napięcia i poprawę nastroju. W miarę wzrostu ilości spożytego alkoholu dochodzi jednak do zaburzeń koordynacji, problemów z mową, spadku koncentracji i zwiększonej skłonności do podejmowania ryzykownych decyzji. Nadużywanie alkoholu prowadzi do rozwoju uzależnienia, którego charakterystycznym objawem jest utrata kontroli nad piciem. Alkoholizm to choroba przewlekła i postępująca, wymagająca leczenia specjalistycznego².

„Statystyki pokazują, że Polacy piją coraz więcej alkoholu. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol wpływa na ponad 200 rodzajów chorób i znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia.³” Długotrwałe spożywanie alkoholu niesie ze sobą poważne skutki zdrowotne, takie jak marskość wątroby, choroby serca, nadciśnienie, zaburzenia pracy trzustki czy uszkodzenia układu nerwowego. Osoby nadużywające alkoholu częściej doświadczają również problemów natury psychicznej, w tym depresji, zaburzeń lękowych czy prób samobójczych. Alkohol może nasilać konflikty interpersonalne, prowadzić do agresji, a także sprzyjać występowaniu przemocy domowej. Ma także destrukcyjny wpływ na relacje rodzinne – powoduje utratę zaufania, rozpad więzi i poczucie osamotnienia wśród bliskich. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem alkoholowym są narażone na zaniedbania emocjonalne i wychowawcze, co może skutkować powielaniem destrukcyjnych wzorców w dorosłym życiu.

W życiu zawodowym alkohol obniża efektywność pracy, zwiększa absencję oraz ryzyko wypadków przy pracy. W sferze społecznej prowadzi do marginalizacji, izolacji, a niekiedy do bezdomności. Nadużywanie alkoholu ma także wymiar ekonomiczny – generuje wysokie koszty leczenia, interwencji policyjnych, postępowań sądowych i świadczeń społecznych. Problemem staje się również coraz większa dostępność napojów alkoholowych, także dla młodzieży, co sprzyja wczesnym inicjacjom alkoholowym. Warto podkreślić, że wczesne rozpoczęcie picia alkoholu istotnie zwiększa ryzyko rozwinięcia uzależnienia w dorosłości. Alkohol nie tylko

²https://kcpu.gov.pl/wp-content/uploads/2024/03/Raport-2023-wersja-Internetowa.pdf?utm_source

³ <https://www.gov.pl/web/zdrowie/alkohol?>

niszczy zdrowie jednostki, ale także osłabia więzi społeczne, obniża jakość życia rodzinnego i przyczynia się do wielu problemów społecznych.

2.2. Papierosy i e-papierosy

Palenie papierosów tradycyjnych pozostaje jednym z głównych czynników powodujących zgony, którym można zapobiec⁴. W dymie tytoniowym znajduje się ponad 4 tysiące substancji chemicznych, w tym kilkadziesiąt o udowodnionym działaniu rakotwórczym. Nikotyna jako główny składnik uzależniający, prowadzi do szybkiego rozwoju nałogu, a próby rzucenia palenia wiążą się z silnym zespołem odstawienia. Regularne palenie papierosów skutkuje rozwojem chorób układu oddechowego, takich jak przewlekła obturacyjna choroba płuc (POCHP) czy rak płuc. Negatywnie wpływa również na układ sercowo-naczyniowy, zwiększając ryzyko zawałów i udarów.

E-papierosy są coraz częściej wybierane przez młodzież jako forma „bezpieczniejszej” alternatywy dla tradycyjnego palenia. Urządzenia te podgrzewają płyn zawierający nikotynę, glicerynę i aromaty, tworząc aerozol wdychany przez użytkownika. Choć nie zawierają takiej samej ilości substancji smolistych jak papierosy, nadal są szkodliwe dla zdrowia. Nikotyna obecna w liquidach powoduje silne uzależnienie, a długofalowe skutki inhalowania aromatów chemicznych wciąż są przedmiotem badań. Szczególnie niepokojące jest to, że e-papierosy są dostępne w wielu smakach, co dodatkowo przyciąga dzieci i nastolatków⁵.

W praktyce obserwuje się zjawisko „podwójnego palenia” – użytkownicy e-papierosów często sięgają także po papierosy tradycyjne. Takie połączenie znacząco zwiększa ryzyko poważnych chorób. Badania wskazują, że młodzież korzystająca z e-papierosów jest bardziej narażona na sięgnięcie w przyszłości po papierosy tradycyjne. Popularność tych produktów wynika również z łatwego dostępu i fałszywego przekonania o ich nieszkodliwości. Zarówno papierosy, jak i e-papierosy mają negatywny wpływ na zdrowie, życie rodzinne i społeczne – prowadzą do uzależnienia, problemów zdrowotnych, a także do poważnych kosztów dla systemu opieki zdrowotnej.

2.3. Narkotyki i dopalacze

Narkomania to choroba polegająca na uzależnieniu od substancji psychoaktywnych, które wywierają toksyczny wpływ na organizm człowieka, prowadząc do jego stopniowego wyniszczenia, a w skrajnych przypadkach – nawet do śmierci. Zgodnie z Międzynarodową

⁴<https://uniwersytetkaliski.edu.pl/wp-content/uploads/2025/07/Agnieszka-Kapala-Palenie-papierosow-i-picie-alkoholu-jako-przejaw-zachowan-ryzykownych-mlodziezy-1.pdf?>

⁵<https://ore.edu.pl/wp-content/uploads/phocadownload/pracownie/pakiet-edukacyjny-dla-nauczycieli-z-zakresu-profilaktyki-palenia-tytoniu.pdf?>

Klasyfikacją Chorób (ICD-10), narkomania uznawana jest za poważne zaburzenie zdrowia psychicznego i fizycznego, wymagające specjalistycznego leczenia.

U podstaw uzależnienia leżą zarówno czynniki osobowościowe, jak i środowiskowe – presja otoczenia, brak wsparcia emocjonalnego, czy potrzeba ucieczki od problemów mogą stanowić jego źródło. Charakterystycznym objawem jest tzw. *głód narkotykowy* – silne, przymusowe pragnienie ponownego zażycia substancji, wynikające z fizycznej i psychicznej zależności. Kluczowym etapem w procesie zdrowienia jest moment, w którym osoba uzależniona uświadamia sobie istnienie problemu i podejmuje decyzję o rozpoczęciu terapii – to zwiększa szanse na trwałe wyjście z nałogu.

Uzależnienie fizyczne polega na tym, że organizm przyzwyczaja się do obecności narkotyku i zaczyna go „domagać się” w codziennym funkcjonowaniu. Brak substancji prowadzi do objawów abstynencyjnych, takich jak bóle głowy, dreszcze, potliwość, biegunki czy drżenie mięśni. Z kolei uzależnienie psychiczne objawia się silną potrzebą sięgania po narkotyk, rosnącą tolerancją na jego działanie oraz całkowitym podporządkowaniem życia zdobywaniu substancji. Prowadzi to do zaniedbywania obowiązków, izolacji społecznej i degradacji relacji z bliskimi. Ten rodzaj uzależnienia jest szczególnie trudny do wyleczenia – wymaga nie tylko detoksykacji, ale także długotrwałej psychoterapii, wsparcia specjalistów oraz pracy nad odbudową życia emocjonalnego i społecznego⁶.

2.4. Uzależnienia behawioralne

Uzależnienia behawioralne, zwane również nałogami odczynnościowymi, to powtarzające się, kompulsywne zachowania, które dają krótkotrwałe poczucie przyjemności lub ulgi, lecz w dłuższej perspektywie prowadzą do negatywnych konsekwencji zdrowotnych, emocjonalnych i społecznych. W odróżnieniu od uzależnień od substancji psychoaktywnych, w uzależnieniach behawioralnych nie chodzi o przyjmowanie środka chemicznego, lecz o wykonywanie określonej czynności – np. granie w gry hazardowe lub komputerowe, robienie zakupów, korzystanie z Internetu, jedzenie, ćwiczenia fizyczne czy aktywność w mediach społecznościowych.

Według G.A. Marlatta i współpracowników, uzależnienie behawioralne to powtarzający się nawyk, który zwiększa ryzyko choroby i problemów osobistych lub społecznych, a jego charakterystyczną cechą jest utrata kontroli – osoba mimo świadomości szkód nie potrafi zaprzestać danego zachowania. Działanie to przynosi natychmiastową, krótkotrwałą nagrodę (np. poprawę nastroju, redukcję stresu), ale z czasem prowadzi do długofalowych strat i pogorszenia jakości życia⁷.

⁶ <https://wypasozo.pl/oferta/terapia-narkotykowa/>

⁷ https://kcpu.gov.pl/wp-content/uploads/2023/02/Zaburzenia-behawioralne_sklad_do_sprawozdania.pdf, s. 13-15

W przypadku młodzieży szczególnie niepokojące są uzależnienia związane z technologiami, które rozwijają się dynamicznie wraz z rozwojem Internetu i mediów społecznościowych. Uzależnienia behawioralne często współwystępują z innymi problemami, np. depresją czy uzależnieniami od substancji. Leczenie wymaga terapii psychologicznej, wsparcia grupowego oraz działań profilaktycznych.

W ostatnich latach obserwuje się systematyczny wzrost spożycia napojów gazowanych i energetycznych zawierających znaczne ilości kofeiny. Pomimo licznych badań potwierdzających jej negatywny wpływ na zdrowie, konsumpcja tych produktów nadal rośnie, zwłaszcza wśród dzieci, młodzieży i młodych dorosłych. Nadmierne spożycie kofeiny może prowadzić do zaburzeń pracy układu nerwowego i sercowo-naczyniowego, a długotrwałe jej przyjmowanie – do rozwoju uzależnienia.

Nagłe odstawienie kofeiny może powodować objawy abstynencyjne – senność, bóle głowy, spadek nastroju i drażliwość. Dlatego ograniczanie jej spożycia powinno następować stopniowo. Zaleca się unikanie napojów energetycznych, a w przypadku innych źródeł kofeiny – racjonalne ograniczanie ich ilości w trosce o zdrowie fizyczne i psychiczne, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży⁸.

Rozdział III

Diagnoza występowania uzależnień w świetle zastanych źródeł

w Gminie Aleksandrów Kujawski

W 2025 roku w Gminie Aleksandrów Kujawski zrealizowano szereg działań w zakresie profilaktyki uzależnień, promocji zdrowego stylu życia oraz wsparcia osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień i przemocy domowej. Program był realizowany we współpracy z placówkami oświatowymi, Centrum Usług Społecznych, Zespołem Interdyscyplinarnym, organizacjami społecznymi i służbami mundurowymi.

Szczególne nacisk położono na działania wczesnej profilaktyki wśród dzieci i młodzieży oraz na działania pomocowe i terapeutyczne.

⁸ Mgr Aleksandra Siargiej, Prof. dr hab. n. med. Elżbieta Krajewska-Kułak, dr hab. n. med. Bożena Okurowska-Zawada, *Wpływ napoi energetycznych na zdrowie w percepcji młodych ludzi*. Białystok 2004, s. 28-30, https://www.umb.edu.pl/photo/pliki/WNoZ_jednostki/wnoz-z-zintegrowanej-opieki-medycznej/monografie/wplyw_napoi_energetycznych_na_zdrowie_w_percepcji_mlodych_ludzi.pdf

Zrealizowano również działania edukacyjne i szkoleniowe dla specjalistów oraz środowiska szkolnego.

Działania profilaktyczne w szkołach

Na podstawie informacji uzyskanych ze szkół podstawowych w gminie Aleksandrów Kujawski stwierdza się, że w roku 2025 nie ujawniono przypadków spożywania alkoholu, zażywania środków odurzających ani posiadania substancji psychoaktywnych wśród uczniów. Problem uzależnień chemicznych nie występuje w sposób zauważalny w środowisku szkolnym, jednak w niektórych rodzinach nadal obserwuje się trudności związane z nadużywaniem alkoholu i przemocą domową. Dzieci w przeprowadzonych ankietach podały, że nie były świadkami rozprowadzania narkotyków i środków psychotropowych w szkole czy koło niej.

Zauważalnym zjawiskiem wśród uczniów pozostają uzależnienia behawioralne, w szczególności nadmierne i niekontrolowane korzystanie z telefonów komórkowych oraz urządzeń elektronicznych, pojawił się problem e-papierosów. Szkoły podejmują szereg działań profilaktycznych mających na celu ograniczenie tych zachowań, w tym warsztaty, pogadanki, gazetki tematyczne, akcje informacyjne oraz włączanie uczniów w kampanie ogólnopolskie.

Profilaktyka w szkołach koncentruje się na wczesnym zapobieganiu zachowaniom ryzykownym poprzez edukację, działania profilaktyczne, wzmacnianie czynników chroniących, promowanie zdrowego stylu życia oraz rozwijanie kompetencji społecznych i emocjonalnych uczniów. Placówki deklarują kontynuację i rozwijanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień chemicznych i behawioralnych w kolejnych latach.

Rozdział IV

Badania lokalnych zagrożeń społecznych

Skuteczne planowanie i realizacja działań profilaktycznych w obszarze uzależnień wymagają rzetelnej wiedzy o skali i charakterze występujących zjawisk. Podstawowym źródłem informacji o problemach alkoholowych, narkotykowych oraz innych uzależnieniach na terenie Gminy Aleksandrów Kujawski jest Diagnoza Problemów Społecznych, przeprowadzona wśród mieszkańców w III kwartale 2023 roku.

W badaniu uczestniczyły łącznie 282 osoby, w tym 103 dorosłych mieszkańców, 174 uczniów szkół podstawowych oraz 5 przedstawicieli instytucji pomocowych. Analiza

obejmowała zagadnienia związane z nadużywaniem alkoholu, zażywaniem substancji psychoaktywnych, przemocą domową oraz uzależnieniami behawioralnymi.

Ze względu na obszerny charakter raportu diagnostycznego, w niniejszym Programie przedstawiono jedynie najważniejsze wnioski i rekomendacje odnoszące się do zjawiska uzależnień, które stanowią podstawę do planowania działań profilaktycznych i terapeutycznych w gminie.

Główne wnioski z Diagnozy Problemów Społecznych w zakresie uzależnień – Gmina Aleksandrów Kujawski

1. Alkohol jako dominująca substancja używana przez dorosłych mieszkańców.

Spożycie alkoholu jest powszechne wśród mieszkańców Gminy Aleksandrów Kujawski – deklaruje je 83,5% dorosłych respondentów. Większość spożywa alkohol sporadycznie, kilka razy w roku, co wskazuje, że problem uzależnienia dotyczy relatywnie niewielkiej grupy. Najbardziej narażeni są mężczyźni, którzy spożywają alkohol kilka razy w tygodniu lub codziennie. Różnice między płciami są znaczące – kobiety częściej deklarują abstynencję, a mężczyźni częściej spożywają duże dawki alkoholu jednorazowo. Dodatkowo istotne czynniki ryzyka obejmują: spożywanie alkoholu w samotności (2,33% osób zawsze pije samotnie), wykonywanie obowiązków zawodowych pod wpływem alkoholu (10,47%) oraz **spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży (24,27% respondentów zetknęło się z tym problemem)**. Zjawisko pijanych kierowców również jest zauważalne (38,83% ankietowanych zetknęło się z takim problemem).

2. Używanie narkotyków i dopalaczy

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych występuje w znacznie mniejszej skali niż problem alkoholowy. Spośród badanych 6,8% kiedykolwiek zażywało narkotyki lub dopalacze, z czego znacząca część jednorazowo (3,88%). Wyraźnie częściej po substancje psychoaktywne sięgają mężczyźni (14,29%) niż kobiety (1,64%), co wskazuje na większe ryzyko uzależnienia w tej grupie.

3. Uzależnienia behawioralne i korzystanie z technologii

Wiedza mieszkańców na temat uzależnień behawioralnych jest ograniczona – ponad połowa dorosłych (55,34%) nie potrafiła określić, czym są te zjawiska. Codzienne korzystanie z urządzeń elektronicznych (komputer, telefon, konsola) jest jednak powszechne (79,61%). Większość mieszkańców korzysta z nich od 1 do 3 godzin dziennie, głównie w celu przeglądania mediów społecznościowych i kontaktu ze znajomymi. Uzależnienie od telefonu komórkowego deklaruje 13,19% respondentów, częściej kobiety (15,09%) niż mężczyźni (10,53%). Uzależnienie od hazardu jest rzadkie – udział w płatnych konkursach, gra na automatach czy zakłady bukmacherskie dotyczyło jedynie pojedynczych osób (0,97–2,91%).

4. Czynniki ryzyka pogłębiania problemów alkoholowych

Zmienne społeczne i ekonomiczne ostatnich lat mogą nasilać ryzyko uzależnienia od alkoholu. Wśród istotnych czynników wymienia się: izolację społeczną, niepewną sytuację ekonomiczną, zmienną sytuację polityczną oraz ograniczenia związane z epidemią. Zjawiska te mogą sprzyjać częstszemu sięganiu po alkohol, zwłaszcza w grupach ryzyka.

5. Znaczenie płci w profilaktyce uzależnień

Wyraźne różnice między płciami w zakresie spożywania alkoholu i używania substancji psychoaktywnych sugerują, że działania profilaktyczne powinny być dostosowane do specyficznych potrzeb kobiet i mężczyzn. Mężczyźni są bardziej narażeni na ryzyko uzależnienia od alkoholu i narkotyków, kobiety natomiast częściej deklarują uzależnienie od telefonu komórkowego.

Skala zjawiska uzależnień wśród dzieci i młodzieży – Gmina Aleksandrów Kujawski

1. Problem uzależnień od alkoholu

- Kiedykolwiek alkoholu próbowało 16,19% uczniów młodszych i 26,09% uczniów starszych. Kontakt z alkoholem częściej mają uczniowie starsi, przy czym różnice między płciami są widoczne – wśród starszych uczniów, którzy kiedykolwiek pili alkohol, 26,47% stanowiły dziewczynki, a 25,71% chłopcy; wśród młodszych uczniów – 18,33% dziewczynki i 13,33% chłopcy.
- Inicjacja alkoholowa najczęściej przypada na wiek 9–10 lat (50% uczniów młodszych). Spożycie alkoholu często odbywa się w czasie uroczystości rodzinnych, co sugeruje formę „próbowania” alkoholu za zgodą opiekunów.
- Wśród starszych uczniów 5,56% przyznało, że sięga po alkohol raz w miesiącu, a 55,56% spożywało go jednorazowo. W ciągu ostatnich 30 dni 33,33% uczniów klas 7–8 piło alkohol, z czego 16,67% upiło się mocno. Ponadto 50% starszych uczniów przyznaje, że zdarza im się pić w samotności.
- Większość uczniów, którzy piją, spożywa niewielkie ilości alkoholu (50%).

2. Problem uzależnień od nikotyny

- Papierosy deklaruje 7,72% uczniów młodszych i 24,74% uczniów starszych. Wśród młodszych uczniów 2,86% paliło raz, 4,76% kilka razy; wśród starszych – 5,8% raz, 13,04% kilka razy, 4,35% często, 1,45% regularnie.
- Pierwszego papierosa uczniowie próbują najczęściej w wieku 11–12 lat (młodszy) i 13–14 lat (starszy).
- E-papierosy przyznało się używać 10,47% uczniów młodszych i 16,92% starszych.

3. Problem uzależnień od narkotyków lub dopalaczy

- Kontakt z substancjami psychoaktywnymi wystąpił u 2,9% uczniów starszych, w tym po marihuanę lub haszysz (50% uczniów starszych). Wśród młodszych uczniów problem nie występuje.
- Wśród starszych uczniów niewielka przewaga była wśród dziewcząt (2,94%) w porównaniu do chłopców (2,86%).

4. Uzależnienia behawioralne

- Codzienne korzystanie z urządzeń elektronicznych (tablet, komputer, telefon) deklaruje 71,43% uczniów młodszych i 82,61% starszych.
- Uczniowie młodszy spędzają na tym 3–6 godzin dziennie (38,67%), a 10,67% ponad 10 godzin; starsi najczęściej 3–6 godzin (33,33%), a 19,3% ponad 10 godzin.
- Internet wykorzystywany jest głównie do kontaktów ze znajomymi (79,05% młodszych i 69,12% starszych) oraz do słuchania muzyki (76,47% starszych).
- Uzależnienie od telefonu komórkowego deklaruje 15,24% uczniów młodszych i 7,35% starszych. Bez telefonu mogłoby żyć 37,14% młodszych i 50% starszych uczniów.
- Uzależnienie od gier hazardowych jest minimalne – 86,76% starszych uczniów nie korzystało z takich aktywności; jedynie niewielki odsetek kupował lub sprzedawał kryptowaluty online.

5. Problemy związane z odżywianiem i świadomość zdrowotna

- Uczniowie starsi wykazują świadomość chorób związanych z nieprawidłową relacją z jedzeniem: anoreksja (57,97%), bulimia (49,28%), kompulsywne objadanie się (68,12%).
- Większość uczniów nie podejmuje działań zmieniających masę ciała, gdyż uważają, że ważą tyle, ile trzeba (44,93%).
- Część uczniów deklaruje potrzebę redukcji masy ciała, choć nie podejmuje aktywnych działań (44,12% dziewcząt i 11,43% chłopców).
- Niewielka grupa stwierdziła potrzebę przytycia (2,94% dziewcząt i 17,14% chłopców). Aktywne działania w celu redukcji masy ciała podejmuje 17,65% dziewcząt i 17,14% chłopców.

Na podstawie wyników przeprowadzonej *Diagnozy Problemów Społecznych* sformułowano rekomendacje dotyczące profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom na terenie Gminy Aleksandrów Kujawski.

1. Zapobieganie powstawaniu problemów uzależnień chemicznych i behawioralnych

Zidentyfikowano potrzebę prowadzenia systematycznych działań profilaktycznych, mimo że skala zjawiska uzależnień nie jest obecnie wysoka. Rekomenduje się realizację programów edukacyjnych i profilaktycznych adresowanych do dzieci, młodzieży oraz dorosłych,

promujących zdrowy i bezpieczny styl życia. Wskazano konieczność ograniczania dostępności alkoholu, wyrobów tytoniowych i substancji psychoaktywnych, a także rozwijania edukacji rodziców w zakresie świadomego wychowania i komunikacji z dziećmi. Zaleca się promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, wzmacnianie systemu wartości młodzieży, rozwijanie kompetencji psychospołecznych, a także edukację w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu i nowych technologii. Podkreślono znaczenie prowadzenia kampanii społecznych, edukacji zdrowotnej i żywieniowej oraz działań informacyjnych na temat dostępnych form pomocy i wsparcia.

2. Wczesne wykrywanie i interwencja w przypadkach zagrożenia uzależnieniami i przemocą domową

Zaleca się wzmacnianie kompetencji osób pracujących w instytucjach pomocowych w zakresie diagnozy, interwencji i wsparcia rodzin z problemem uzależnień lub przemocy. Wskazano potrzebę wczesnego rozpoznawania środowisk zagrożonych, rozwoju poradnictwa specjalistycznego, terapii indywidualnej i rodzinnej oraz grup wsparcia i samopomocowych. Ważne jest również zapewnienie dostępności pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla dzieci i dorosłych doświadczających przemocy lub skutków uzależnień.

3. Wzmocnienie systemu instytucjonalnego i organizacyjnego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom

Rekomenduje się zacieśnienie współpracy interdyscyplinarnej między instytucjami, organizacjami pozarządowymi i służbami społecznymi, a także usprawnienie przepływu informacji pomiędzy nimi. Niezbędne jest podnoszenie kwalifikacji pracowników służb społecznych w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy domowej. Zaleca się rozwijanie inicjatyw lokalnych i projektów społecznych angażujących mieszkańców, tworzenie oferty alternatywnych form spędzania wolnego czasu oraz wspieranie działań integrujących różne grupy społeczne. Wdrożenie rekomendacji powinno mieć charakter zarówno bieżący, jak i długofalowy, wzmacniający potencjał instytucjonalny gminy i zapewniający stały dostęp do profesjonalnej pomocy osobom potrzebującym.

Rozdział V

Analiza SWOT

Analiza SWOT należy do grupy metod zintegrowanych, czyli badających zarówno samą jednostkę, jak również jej otoczenie. Akronim pochodzi od angielskich wyrazów:

- strengths („S” – siły, atuty, mocne strony),

- * weaknesses („W” – słabości, słabe strony),
- * opportunities („O” – szanse, okazje, korzystne tendencje w otoczeniu zewnętrznym),
- * threats („T” – zagrożenia, niekorzystne zjawiska zewnętrzne).

Analiza SWOT została oparta na informacjach zawartych w kompleksowej diagnozie sytuacji społecznej w Gminie. Stanowi ona podstawę do identyfikacji i określenia kierunków działań. Analizę SWOT dla Gminy Aleksandrów Kujawski znajduje się poniżej:

ANALIZA SWOT

S – MOCNE STRONY (Strengths)

- * Aktywna współpraca międzyinstytucjonalna (szkoły, CUS, Zespół Interdyscyplinarny, służby mundurowe).
- * Skuteczne wdrażanie działań wczesnej profilaktyki wśród dzieci i młodzieży.
- * Obecność świetlic szkolnych pełniących funkcję środowiska wsparcia dla uczniów z rodzin dysfunkcyjnych.
- * Organizacja licznych wydarzeń prozdrowotnych i konkursów promujących życie bez uzależnień.
- * Funkcjonowanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego z dostępem do pomocy psychologicznej i prawnej.
- * Realizacja interwencji i procedur związanych z leczeniem odwykowym oraz przeciwdziałaniem przemocy.
- * Dofinansowanie programów i materiałów profilaktycznych dla szkół.
- * Szkolenia dla specjalistów oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie interwencji kryzysowej.
- * Zgodność działań z wytycznymi Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom i rekomendowanymi metodami pracy.

W – SŁABE STRONY (Weaknesses)

- * Niski poziom wiedzy mieszkańców na temat uzależnień behawioralnych.
- * Wpływ reklamy i mediów utrwalający pozytywne skojarzenia z konsumpcją alkoholu.
- * Utrwalone społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu, traktowanie go jako elementu tradycji i relaksu.
- * Niska świadomość społeczna na temat skutków nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

- Bagatelizowanie problemu uzależnień w środowisku lokalnym – przekonanie, że dotyczy on „innych”.
- Ograniczona wiedza mieszkańców na temat uzależnień behawioralnych (np. od Internetu, telefonu, gier).
- Zbyt duża dostępność alkoholu i społeczna akceptacja jego obecności podczas imprez rodzinnych i towarzyskich.
- Wczesna inicjacja alkoholowa wśród dzieci i młodzieży, często za przyzwoleniem dorosłych.
- Brak dostatecznie atrakcyjnych alternatyw spędzania wolnego czasu dla młodzieży.
- Niewystarczająca kontrola rodzicielska nad aktywnością dzieci w Internecie i korzystaniem z urządzeń elektronicznych.
- Trudności w dotarciu do grup szczególnie narażonych na uzależnienia (np. mężczyźni, osoby bezrobotne, samotne).

O – SZANSE (Opportunities)

- Możliwość pozyskania dodatkowych środków z programów krajowych i unijnych na profilaktykę i zdrowie psychiczne.
- Rosnąca świadomość społeczna w zakresie zdrowia psychicznego i znaczenia wczesnej interwencji.
- Wzrost zainteresowania współpracą międzyinstytucjonalną w obszarze przeciwdziałania przemocy.
- Rozwój nowoczesnych narzędzi edukacyjnych i kampanii informacyjnych online.
- Włączenie rodziców w działania profilaktyczne i wychowawcze szkół.
- Możliwość tworzenia lokalnych grup wsparcia dla rodzin z problemem uzależnień.
- Wzrost roli profilaktyki w politykach zdrowotnych i społecznych na poziomie krajowym.
- Potencjał wykorzystania kultury, sportu i sztuki jako narzędzi profilaktyki i integracji społecznej.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji kampanii społecznych.

T – ZAGROŻENIA (Threats)

- Utrzymujący się wysoki poziom spożycia alkoholu wśród dorosłych mieszkańców gminy.
- Ryzyko wzrostu problemów psychicznych i emocjonalnych wśród dzieci i młodzieży.

- Pogłębianie się problemów społecznych związanych z izolacją i niepewnością ekonomiczną.
- Niedostateczna liczba specjalistów (psychologów, terapeutów) na poziomie lokalnym.
- Możliwe obniżenie finansowania działań profilaktycznych w kolejnych latach.
- Wzrost zjawisk przemocy domowej i uzależnień behawioralnych w środowisku rodzinnym.
- Brak kontynuacji działań po zakończeniu projektów finansowanych zewnętrznie.
- Niska motywacja osób uzależnionych do korzystania z oferowanego wsparcia.
- Zmniejszające się zaangażowanie społeczności lokalnej w działania profilaktyczne.
- Wpływ mediów i Internetu na utrwalanie negatywnych wzorców zachowań wśród młodzieży.

Rozdział VI

Realizacja Programu

Realizatorem niniejszego programu jest Centrum Usług Społecznych w Gminie Aleksandrów Kujawski (CUS). Jednakże, aby zapobiegać negatywnym zjawiskom społecznym, należy włączyć do współpracy/współrealizacji Programu następujące podmioty:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół Interdyscyplinarny (ds. przeciwdziałania przemocy domowej),
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny,
- Urząd Gminy,
- Placówki oświatowe – szkoły podstawowe, ze szczególną rolą dyrektora oraz kadry pedagogicznej,
- Policja – Komenda Powiatowa Policji w Aleksandrowie Kujawskim,
- Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim;
- Pozostałe podmioty i jednostki, funkcjonujące w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz świadczeń zdrowotnych, które swoimi działaniami mogą wesprzeć ww. jednostki, w szczególności:

Stowarzyszenie Abstynenckie „Bezpieczna Przystań” w Służewie;

Straż Gminna;

Gminny Ośrodek Kultury w Służewie;

- Szpital Powiatowy w Aleksandrowie Kujawskim;
- Poradnia Zdrowia Psychicznego w Aleksandrowie Kujawskim;
- Grupy wsparcia;
- Kluby sportowe z terenu gminy.

Rozdział VII

Adresaci Programu

Program jest skierowany do szerokiej grupy odbiorców – od dzieci i młodzieży szczególnie podatnych na uzależnienia, po osoby dorosłe mogące wspierać profilaktykę. Obejmuje on rodziców i opiekunów, osoby zagrożone uzależnieniem, sprzedawców alkoholu i wyrobów tytoniowych, nauczycieli, pracowników centrum usług społecznych oraz służb interwencyjnych, a także całą społeczność lokalną. Kluczowym założeniem jest współpraca wszystkich tych środowisk, gdyż tylko wspólne i skoordynowane działania mogą skutecznie ograniczyć skalę problemów uzależnień w Gminie Aleksandrów Kujawski.

Rozdział VIII

Cele oraz realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2026 - 2027

Najważniejszym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2026-2027 jest *ograniczenie występowania i skutków uzależnień chemicznych oraz behawioralnych wśród mieszkańców Gminy Aleksandrów Kujawski poprzez prowadzenie kompleksowych, interdyscyplinarnych działań profilaktycznych, edukacyjnych, terapeutycznych i interwencyjnych, opartych na rzetelnej diagnozie lokalnych potrzeb i problemów społecznych.*

Realizacja celu obejmuje w szczególności:

- promowanie zdrowego i bezpiecznego stylu życia oraz wzmacnianie postaw prospołecznych,*
- zapobieganie inicjacji alkoholowej, nikotynowej i narkotykowej wśród dzieci i młodzieży,*

- *wczesne rozpoznawanie i ograniczanie czynników ryzyka sprzyjających powstawaniu uzależnień,*
- *zapewnienie pomocy terapeutycznej i psychologicznej osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz ich rodzinom,*
- *rozwijanie systemu wsparcia instytucjonalnego i współpracy międzysektorowej w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom,*
- *zwiększanie świadomości społecznej w obszarze zagrożeń wynikających z nadużywania substancji psychoaktywnych, przemocy domowej i uzależnień behawioralnych.*

Prowadzenie działań będzie realizowane poprzez poniższe zadania z wykorzystaniem zasobów instytucjonalnych i wybranych inicjatyw lokalnych, w następujących obszarach:

- Profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do wszystkich mieszkańców Gminy Aleksandrów Kujawski i jej celem jest ograniczenie wystąpienia uzależnień bez względu na poziom ryzyka grupy docelowej,
- Profilaktyki selektywnej – adresowanej do grupy o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Celem profilaktyki selektywnej jest oddziaływanie bezpośrednio na zidentyfikowane czynniki ryzyka, aby osłabić ich wagę,
- Profilaktyki wskazującej – adresowanej do grup lub osób, u których rozpoznano pierwsze objawy zaburzeń lub wczesne objawy angażowania się w dane zachowania uważane za problemowe,
- Terapii i rehabilitacji – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem.

Poniżej przedstawiono cele szczegółowe, formy realizacji, wskaźniki realizacji oraz realizatorzy niniejszego Programu.

Cele szczegółowe	Formy realizacji	Wskaźniki realizacji	Realizatorzy
1. Wsparcie działań profilaktycznych, wychowawczych i edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży	- wspieranie tworzenia i realizacji programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach podstawowych (profilaktyka uzależnień, przemocy, agresji, zdrowia psychicznego) - prowadzenie zajęć świetlicowych, sportowych, socjoterapeutycznych i rozwijających zainteresowania po zajęciach lekcyjnych - organizowanie warsztatów kształtujących umiejętności społeczne i emocjonalne (np. radzenie sobie ze stresem, asertywność, komunikacja) - realizowanie zajęć w ramach profilaktyki uzależnień behawioralnych (media cyfrowe, gry, telefony) - wspieranie szkolnych kampanii i akcji informacyjnych o tematyce antyalkoholowej i antynarkotkowej	- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych - liczba przeprowadzonych warsztatów i godzin zajęć profilaktycznych - liczba uczniów uczestniczących w działaniach - liczba przeprowadzonych konkursów i akcji - liczba materiałów profilaktycznych rozpowszechnionych w szkołach - liczba nauczycieli i rodziców zaangażowanych w działania	Szkoły podstawowe, Pełnomocnik Wójta, CUS, GKRPA, pedagodzy, psychologowie, Policja, organizacje pozarządowe

- finansowanie konkursów plastycznych, literackich, muzycznych o tematyce uzależnień i zdrowego stylu życia
- organizowanie turniejów sportowych i festynów promujących życie bez alkoholu i narkotyków
- prowadzenie Tygodnia Profilaktyki i akcji „Bez zasięgu” w szkołach
- wspieranie programów rozwijających talenty i zainteresowania dzieci z rodzin dysfunkcyjnych
- tworzenie szkolnych gazet, wystaw i kampanii plakatowych o tematyce prozdrowotnej
- prowadzenie spotkań profilaktycznych z policją, terapeutami, psychologami
- wdrażanie elementów programów rekomendowanych (np. „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”, „Unplugged”)
- wspieranie wychowawców i pedagogów w realizacji godzin wychowawczych o tematyce uzależnień

2. Udzielanie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom

prorowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin	liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego	Pęnomocnik Wójta, CUS,
udzielanie bezpłatnych porad psychologicznych, prawnych i terapeutycznych	liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i prawną	GKRPA, psychologowie,
kierowanie osób uzależnionych na leczenie odwykowe	liczba opinii i wniosków o leczenie odwykowe	terapeuci uzależnień,
finansowanie badań biegłych i opinii psychologicznych w procedurze zobowiązania do leczenia	liczba przeprowadzonych konsultacji indywidualnych	sąd, Policja
prorowadzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych (zwłaszcza kobiet)	liczba osób skierowanych na leczenie i objętych wsparciem po terapii	
realizacja programów motywacyjnych i reintegracyjnych	liczba rodzin, którym udzielono pomocy	
prorowadzenie terapii indywidualnych i rodzinnych		
upowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy (ulotki, plakaty, kampanie)		
współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego i organizacjami pomocowymi		

- * wspieranie uczestnictwa w programach trzeźwościowych i grupach samopomocowych
- * udzielanie wsparcia rodzinom osób uzależnionych w kryzysie
- * współpraca z sądem, kuratorami, Policją i CUS w zakresie interwencji
- * wspieranie działań reintegracyjnych (zatrudnienie socjalne, aktywizacja zawodowa)

3. Przeciwdziałanie przemocy domowej i wspieranie rodzin dysfunkcyjnych

- * współfinansowanie Kujawsko-Pomorskiej „Niebieskiej Linii”
- * prowadzenie interwencji w ramach procedury „Niebieskiej Karty”
- * szkolenie członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych
- * prowadzenie poradnictwa psychologicznego, prawnego i socjalnego dla ofiar przemocy
- * organizowanie warsztatów dla rodziców nt. komunikacji bez przemocy i wychowania bez agresji
- * liczba interwencji i procedur „Niebieskiej Karty”
- * liczba osób objętych wsparciem psychologicznym i prawnym
- * liczba rodzin uczestniczących w warsztatach i działaniach profilaktycznych
- * liczba przeprowadzonych kampanii i akcji informacyjnych
- * liczba przeszkolonych członków Zespołu Interdyscyplinarnego
- * CUS, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, Pełnomocnik Wójta, GKRPA, szkoły, organizacje pozarządowe

- organizacja kampanii społecznych: „Dzieciństwo bez przemocy”, „Reaguj na przemoc”
- prowadzenie działań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży nt. przeciwdziałania przemocy
- rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej z Policją, sądem, CUS, szkołami
- udział przedstawicieli gminy w konferencjach i szkoleniach z zakresu przemocy domowej
- promowanie działań wspierających rodzinę i rodzicielstwo oparte na szacunku
- organizowanie zajęć integracyjnych dla rodzin zagrożonych przemocą
- opracowywanie i rozpowszechnianie broszur i materiałów edukacyjnych
- monitorowanie przypadków przemocy i udzielanie pomocy w kryzysie

4. Podnoszenie

kompetencji

zawodowych osób

pracujących w obszarze

- organizowanie szkoleń specjalistycznych dla nauczycieli, pedagogów, pracowników GCUS, Policji, członków GKRPA i ZI

- liczba przeprowadzonych szkoleń i konferencji

Pełnomocnik Wójta,
CUS,
GKRPA,

profilaktyki, pomocy i interwencji

• prowadzenie warsztatów dla sprzedawców napojów alkoholowych nt. zasad sprzedaży i odpowiedzialności prawnej	• liczba uczestników i instytucji zaangażowanych	szkoły, Policja,
• organizacja konferencji i porad środowiskowych poświęconych profilaktyce	• liczba wydanych certyfikatów i materiałów szkoleniowych	organizacje szkoleniowe,
• udział w szkoleniach i konferencjach krajowych i regionalnych (np. KCPU)	• liczba osób przeszkolonych w danym roku	KCPU
• organizacja superwizji i szkoleń z zakresu pracy z osobami uzależnionymi		
• rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie profilaktyki i interwencji		
• prowadzenie szkoleń z zakresu FAS, zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży		
• opracowywanie materiałów metodycznych dla szkół i służb społecznych		
• wdrażanie standardów pracy profilaktycznej opartych na rekomendacjach KCPU		
• organizowanie szkoleń dla członków ZI w zakresie komunikacji i pracy z rodziną w kryzysie		

5. Prowadzenie działań informacyjnych, promocyjnych i integracyjnych na rzecz społeczności lokalnej	finansowanie udziału specjalistów w kursach doskonalących		
	realizacja kampanii społecznych i edukacyjnych	liczba zorganizowanych wydarzeń i kampanii	Pełnomocnik Wójta, CUS,
	finansowanie materiałów promujących zdrowy styl życia (ulotki, plakaty, broszury, gadżety edukacyjne)	liczba uczestników i odbiorców materiałów edukacyjnych	szkoły, GKRPA,
	organizowanie lokalnych imprez, festynów, turniejów i biegów bezalkoholowych	liczba rozpowszechnionych publikacji i ulotek	organizacje pozarządowe,
	promowanie aktywności fizycznej i rodzinnego spędzania czasu	liczba mieszkańców objętych działaniami profilaktycznymi	Policja,
	współorganizowanie Tygodnia Profilaktyki i Dni Zdrowia Psychicznego	liczba partnerów zaangażowanych w kampanie	media lokalne
	wspieranie kampanii informacyjnych o miejscach pomocy i wsparcia		
	prowadzenie stron internetowych i mediów społecznościowych z treściami profilaktycznymi		
	organizacja spotkań i konsultacji dla mieszkańców		
	wspieranie lokalnych liderów i inicjatyw obywatelskich o charakterze profilaktycznym		

- * przygotowanie i dystrybucja biuletynów, artykułów i komunikatów o działaniach gminy
- * tworzenie bazy danych o instytucjach i specjalistach udzielających pomocy

Rozdział IX

Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2026-2027

Źródłem finansowania zadań zawartych w niniejszym Programie będą środki finansowe budżetu Gminy Aleksandrów Kujawski stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przeznaczany na realizację programu.

Klasyfikacja budżetowa obejmuje dział 851 (Ochrona zdrowia), rozdział 85153 (Zwalczanie Narkomanii) oraz 85154 (Przeciwdziałanie Alkoholizmowi).

Dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki, pozyskiwane z tzw. „opłat za małpki” na przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Poza wyżej wymienionymi źródłami finansowania, gmina może uwzględnić w budżecie dodatkowe środki własne, w związku z realizacją zadań wynikających z niniejszego Programu. Co roku przygotowwany jest plan finansowy- preliminarz wydatków na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Plan finansowy, może być modyfikowany i zmieniany w danym roku jego realizacji, z uwzględnieniem przesunięć środków między zadaniami.

Rozdział X

Zasady wynagradzania członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Aleksandrów Kujawski

Zgodnie z art. 41¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jednym z elementów Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Aleksandrów Kujawski na lata 2026-2027 są zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Członkowie Komisji otrzymują wynagrodzenie za wykonywanie obowiązków przewidzianych ustawą, w tym m.in. za udział w posiedzeniach Komisji, prowadzenie rozmów motywacyjnych, kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz opiniowanie lokalizacji takich punktów.

Przewodniczącemu Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 500 zł brutto, natomiast Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 400 zł brutto.

Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt 2, wypłacane jest za każdy udokumentowany udział w posiedzeniu lub za udział w kontroli punktów sprzedaży alkoholu.

Podstawą do wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności z poszczególnych posiedzeń Komisji, zatwierdzona przez jej Przewodniczącego.

W przypadku wykonywania czynności wymagających wyjazdu poza miejsce zamieszkania, członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów podróży służbowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami regulującymi takie świadczenia dla pracowników samorządowych.

Działalność GKRPA jest finansowana w ramach realizacji niniejszego Programu.

Rozdział XI

Monitorowanie oraz ewaluacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Aleksandrów Kujawski na lata 2026-2027

Realizacja Programu ma charakter interdyscyplinarny i opiera się na współpracy różnych instytucji oraz specjalistów działających na rzecz mieszkańców gminy, statutowo zobowiązanych do rozwiązywania problemów alkoholowych, problemu narkomanii, a także innych uzależnień (zwłaszcza behawioralnych). W jego wdrażanie zaangażowani są m.in. członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, psycholodzy, terapeuci uzależnień, pedagodzy i wychowawcy szkolni, realizatorzy programów profilaktycznych, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi oraz funkcjonariusze policji. Wspólne i skoordynowane działania tych podmiotów mają na celu zapewnienie kompleksowego wsparcia w zakresie profilaktyki uzależnień, wczesnej interwencji, edukacji i pomocy naprawczej.

Za prawidłową realizację oraz gospodarowanie środkami finansowymi przeznaczonymi na Program odpowiada Wójt Gminy. Do jego zadań należy m.in. podejmowanie decyzji dotyczących podziału budżetu, alokacji zasobów oraz finansowania działań zgodnie z priorytetami Programu i aktualnymi potrzebami społeczności lokalnej. Wójt Gminy powołuje Pełnomocnika do spraw realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Każdego roku Wójt sporządza szczegółowe sprawozdanie z realizacji Programu, obejmujące opis zrealizowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz wskazanie obszarów wymagających dalszego wsparcia. Dokument ten przedkładany jest Radzie Gminy w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku sprawozdawczym. Ponadto, zgodnie z wytycznymi Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, do 15 kwietnia przekazywana jest zbiorcza informacja o realizacji zadań, opracowana na podstawie ankiety KCPU.

Monitoring Programu jest prowadzony systematycznie i obejmuje kilka kluczowych obszarów:

Monitoring Programu	
Gromadzenie danych statystycznych	<i>zbierane są informacje dotyczące skali i charakteru problemów alkoholowych i narkomanii w gminie, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy domowej. Dane te pozwalają oceniać potrzeby interwencyjne oraz efektywność działań profilaktycznych.</i>
Analiza dostępnych form wsparcia	<i>gromadzone są informacje o punktach konsultacyjnych, grupach wsparcia oraz programach pomocowych dostępnych dla osób uzależnionych i ich rodzin, co umożliwia kierowanie mieszkańców do odpowiednich usług i identyfikację ewentualnych braków w systemie pomocy.</i>
Wymiana informacji między podmiotami	<i>zapewniany jest stały kontakt i współpraca między instytucjami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami realizującymi politykę profilaktyczną, co pozwala na szybką reakcję na problemy i skuteczną koordynację działań.</i>
Gromadzenie sprawozdań z realizacji zadań	<i>wszystkie jednostki realizujące Program dostarczają raporty umożliwiające ocenę jakości i efektywności podejmowanych działań, będące podstawą do rekomendacji i planowania kolejnych działań.</i>
Kontrola realizacji powierzonych zadań	<i>działania kontrolne realizowane są według rocznego planu lub w razie potrzeby, co pozwala wykrywać nieprawidłowości, zapewnić prawidłowe wykorzystanie środków publicznych i utrzymać wysoki standard usług.</i>
Ocena całościowa Programu	<i>na podstawie zebranych danych, sprawozdań i wyników kontroli dokonywana jest kompleksowa</i>

ocena skuteczności Programu, umożliwiającą wprowadzanie ulepszeń i dostosowanie działań do zmieniających się potrzeb mieszkańców.

Systematyczne wdrażanie powyższych działań umożliwia bieżące monitorowanie realizacji celów Programu, wprowadzanie korekt i podejmowanie trafnych decyzji w zakresie polityki profilaktycznej. Dzięki temu Program pozostaje elastyczny, skuteczny i dostosowany do aktualnych wyzwań społecznych.

Ewaluacja Programu

Ewaluacja jest integralną częścią realizacji Programu i polega na systematycznej ocenie skuteczności i adekwatności działań. Obejmuje ona:

Ewaluacja Programu	
Analiza wskaźników ilościowych	<i>liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, uczestników warsztatów, konsultacji indywidualnych oraz wydarzeń edukacyjno-profilaktycznych.</i>
Analiza wskaźników jakościowych	<i>ocena satysfakcji uczestników, opinie specjalistów oraz obserwację zmian w postawach i zachowaniach społecznych.</i>
Badania opinii i potrzeb społeczności lokalnej	<i>ankiety i wywiady z mieszkańcami oraz instytucjami uczestniczącymi w Programie, umożliwiające identyfikację oczekiwań i ocenę działań.</i>
Porównanie danych w czasie	<i>analiza trendów w zakresie problemów uzależnień, przemocy domowej i korzystania z pomocy instytucjonalnej w gminie.</i>
Ocena stopnia realizacji celów Programu	<i>weryfikacja, które cele zostały osiągnięte i które wymagają modyfikacji.</i>
Formułowanie rekomendacji	<i>opracowywanie wniosków służących doskonaleniu działań profilaktycznych, zwiększeniu ich skuteczności i lepszemu dopasowaniu do potrzeb mieszkańców.</i>

Ewaluacja umożliwia nie tylko ocenę dotychczasowych działań, ale także ich bieżące udoskonalanie, szybkie reagowanie na nowe wyzwania społeczne oraz tworzenie rozwiązań odpowiadających lokalnym potrzebom. W efekcie Program pozostaje dynamiczny, elastyczny i realnie wspierający mieszkańców gminy w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.

**PRELIMINARZ WYDATKÓW FINANSOWYCH NA REALIZACJĘ PROGRAMU
NA LATA 2026 - 2027:**

<u>2026</u>	85154	85153	
<u>I. §4170:</u>	89.472,00 zł	6.280,00 zł	1. Finansowanie/ współfinansowanie: - programów/ zajęć o charakterze: profilaktyczno-edukacyjnym, socjoterapeutycznym, wychowawczym, rozwijającym zainteresowania, podnoszącym kompetencje emocjonalno-społeczne, w ramach profilaktyki uniwersalnej, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży; dla grup ryzyka, dotyczących rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych; zajęcia odbywające się w świetlicach szkolnych. (Zajęcia organizowane po godzinach lekcyjnych oraz w dniach wolnych od zajęć. Osoby prowadzące zajęcia - pedagodzy, nauczyciele, terapeuci, psycholodzy, inni specjaliści zajmujący się problematyką alkoholową) – umowy zlecenie. 2. Diety dla Przewodniczącego oraz Członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
<u>II. §4210:</u>	15.000,00 zł	1.720,00 zł	1. Finansowanie/ współfinansowanie: - wszelkich działań/ przedsięwzięć edukacyjno-profilaktycznych, profilaktycznych (konkursy, turnieje, akcje lokalne, promujące działania prozdrowotne, odbywające się bez udziału alkoholu i innych środków uzależniających, mających odniesienie profilaktyczne (w ramach długotrwałych działań profilaktycznych) – zakupy różne; m.in.: - konkurs plastyczny, w ramach edukacji antytytoniowej; - działania w ramach Tygodnia Profilaktyki; - działania w ramach akcji „Bez zasięgu”; - konkurs plastyczny oraz turniej piłki nożnej „STOP UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY”;

			- Międzyszkolny Powiatowy Festyn Sportowo-Profilaktyczny, pod hasłem Nastolatków wyczyny bez narkotyków, alkoholu i nikotyny. 2. Zakup materiałów wykorzystywanych podczas organizacji zajęć i innych działań edukacyjno-profilaktycznych dla mieszkańców gminy: publikacje, ulotki, plakaty, prasa, inne materiały profilaktyczne. Udział w kampaniach społecznych, edukacyjno-profilaktycznych, <u>dotyczących rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.</u>
III. §4300:	40.000,00 zł	2.000,00 zł	1. Finansowanie/ współfinansowanie: - lokalnych narad, konferencji; - szkoleń dla osób zajmujących się zawodowo problemami, związanymi z tematyką uzależnień (członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, pedagogów, psychologów, nauczycieli, sprzedawców, innych służb), m.in.: dla realizatorów programu profilaktycznego „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”; - badań ankietowych, diagnoz; - warsztatów i innych programów o charakterze edukacyjno – profilaktycznym dla dzieci i młodzieży oraz rodziców; - warsztatów, grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych (zwłaszcza kobiet). 2. Finansowanie: - kosztów związanych z prowadzeniem Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu, ich rodzin oraz pozostałych mieszkańców; - porad specjalistycznych skierowanych dla uzależnionych oraz członków ich rodzin, - pomocy psychologicznej; - porad prawnych; - opłat za badanie przez biegłego oraz badanie psychologiczne w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu; - opłat za złożenie wniosku do sądu w celu obowiązku poddania się leczenia w zakładzie leczenia odwykowego.

IV. §4010:	10.800,00 zł		Wynagrodzenie dla Pełnomocnika Wójta ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, pochodne od wynagrodzeń, umów: składki na ubezpieczenie społeczne, składki na Fundusz Pracy.
§4110:	3.876,00 zł		
§4120:	265,00 zł		
V. §2900:	587,00 zł		Współfinansowanie Telefonu Kujawsko - Pomorskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.
85154 - 160.000,00 zł			
85153 – 10.000,00 zł			
ŁĄCZNIE 170.000,00 zł			

<u>2027</u>	85154	85153	
<u>I. §4170:</u>	85.472,00 zł	6.280,00 zł	1. Finansowanie/ współfinansowanie: - programów/ zajęć o charakterze: profilaktyczno-edukacyjnym, socjoterapeutycznym, wychowawczym, rozwijającym zainteresowania, podnoszącym kompetencje emocjonalno-społeczne, w ramach profilaktyki uniwersalnej, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży; dla grup ryzyka, dotyczących rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych; zajęcia odbywające się w świetlicach szkolnych. (Zajęcia organizowane po godzinach lekcyjnych oraz w dniach wolnych od zajęć. Osoby prowadzące zajęcia - pedagodzy, nauczyciele, terapeuci, psycholodzy, inni specjaliści zajmujący się problematyką alkoholową) – umowy zlecenie. 2. Diety dla Przewodniczącego oraz Członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
<u>II. §4210:</u>	15.000,00 zł	1.720,00 zł	1. Finansowanie/ współfinansowanie: - wszelkich działań/ przedsięwzięć edukacyjno-profilaktycznych, profilaktycznych (konkursy, turnieje, akcje lokalne, promujące działania prozdrowotne, odbywające się bez udziału alkoholu i innych środków uzależniających, mających odniesienie profilaktyczne (w ramach długotrwałych działań profilaktycznych) – zakupy różne; m.in.: - konkurs plastyczny, w ramach edukacji antytytoniowej; - działania w ramach Tygodnia Profilaktyki; - działania w ramach akcji „Bez zasięgu”; - konkurs plastyczny oraz turniej piłki nożnej „STOP UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY”; - Międzyszkolny Powiatowy Festyn Sportowo-Profilaktyczny, pod hasłem Nastolatków wyczyny bez narkotyków, alkoholu i nikotyny.

			2. Zakup materiałów wykorzystywanych podczas organizacji zajęć i innych działań edukacyjno-profilaktycznych dla mieszkańców gminy: publikacje, ulotki, plakaty, prasa, inne materiały profilaktyczne. Udział w kampaniach społecznych, edukacyjno-profilaktycznych, <u>dotyczących rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.</u>
III. §4300:	40.000,00 zł	2.000,00 zł	1. Finansowanie/ współfinansowanie: - lokalnych narad, konferencji; - szkoleń dla osób zajmujących się zawodowo problemami, związanymi z tematyką uzależnień (członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, pedagogów, psychologów, nauczycieli, sprzedawców, innych służb), m.in.: dla realizatorów programu profilaktycznego „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”; - badań ankietowych, diagnoz; - warsztatów i innych programów o charakterze edukacyjno – profilaktycznym dla dzieci i młodzieży oraz rodziców; - warsztatów, grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych (zwłaszcza kobiet). 2. Finansowanie: - kosztów związanych z prowadzeniem Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu, ich rodzin oraz pozostałych mieszkańców; - porad specjalistycznych skierowanych dla uzależnionych oraz członków ich rodzin, - pomocy psychologicznej; - porad prawnych; - opłat za badanie przez biegłego oraz badanie psychologiczne w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu; - opłat za złożenie wniosku do sądu w celu obowiązku poddania się leczenia w zakładzie leczenia odwykowego.

IV. §4010:	10.800,00 zł		Wynagrodzenie dla Pełnomocnika Wójta ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, pochodne od wynagrodzeń, umów:
§4110:	3.876,00 zł		składki na ubezpieczenie społeczne,
§4120:	265,00 zł		składki na Fundusz Pracy.
V. §2900:	587,00 zł		Współfinansowanie Telefonu Kujawsko - Pomorskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.
VI. §4700:	4.000,00 zł		Podniesienie kompetencji osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych; szkolenia pracowników z zakresu uzależnień.
85154 - 160.000,00 zł			
85153 – 10.000,00 zł			
ŁĄCZNIE 170.000,00 zł			

Projekt

z dnia 10 grudnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XXIII/ /25
RADY GMINY ALEKSANDRÓW KUJAWSKI**

z dnia 2025 r.

**w sprawie ustanowienia w Gminie Aleksandrów Kujawski roku 2026 - Rokiem Jubileuszu 50-lecia
utworzenia Gminy Aleksandrów Kujawski**

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153), Rada Gminy Aleksandrów Kujawski uchwala, co następuje:

§ 1. Ustanawia się w Gminie Aleksandrów Kujawski rok 2026 Rokiem Jubileuszu 50-lecia utworzenia Gminy Aleksandrów Kujawski.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Aleksandrów Kujawski.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WÓJT

mgr Andrzej Olszewski

10.12.2025
Brzdęk
Marcin Brzdęk

UZASADNIENIE

Gmina Aleksandrów Kujawski powstała 2 lipca 1976 roku na mocy przepisów związanych z reformą administracyjną w Polsce, która to przeniosła siedzibę gminy Służewo do Aleksandrowa Kujawskiego i zmieniła jej nazwę.

W roku 2026 przypada 50-lecie utworzenia Gminy Aleksandrów Kujawski.
Ustanowienie w Gminie Aleksandrów Kujawski roku 2026 Rokiem Jubileuszu 50-lecia utworzenia Gminy Aleksandrów Kujawski nada rocznicy podniosłego charakteru.
Zatem podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.